

Looduskaitse tulemuslikkuse hindamine

Keskkonnaamet

Laiküla hoiuala

2026

Kirsi Loide

Üldinfo

Küsimus	Vastus
Kaitstava loodusobjekti nimi	Laiküla hoiuala
KKR kood	KLO2000149
Asukoht (maakonnad)	Läänemaa
Kaitse alla võtmise aeg (ala moodustamise aasta)	2006
Vöönd(id):	
loodusreservaatide arv	ei kohaldu
loodusreservaatide kogupindala	ei kohaldu
sihtkaitsevööndite arv	ei kohaldu
sihtkaitsevööndite kogupindala	ei kohaldu
piiranguvööndite arv	ei kohaldu
piiranguvööndite kogupindala	ei kohaldu
IUCN kategooria(d)	VI
Natura 2000 võrgustiku alad	Laiküla loodusala
Kaitseala valitseja	Keskkonnaamet
Kogupindala (ha)	1091,2 ha
Maismaa pindala (ha)	1091,2 ha
Eraomandis oleva maa pindala (ha)	148,6 ha
Kaitsekorralduskava nimi	Laiküla hoiuala ja Laiküla väike-konnakotka püsielupaiga kaitsekorralduskava
Kaitsekorralduskava tegevuskava periood	2015-2024
Tulemuslikkuse hindaja nimi	Kirsi Loide
Tulemuslikkuse hindamise aasta	2026
Tulemuslikkuse hindamise kuupäev (pp.kk.aaaa). Kui hindamistabelit on värskemate andmete põhjal täiendatud, lisada ka uuendamise kuupäev ja vastava küsimuse number.	02.07.2026 (täiendatud 11.08.2026 küsimused 19a ja 19c)
Eelmise hindamise aeg (pp.kk.aaaa), s.h METT hindamine	Teadaolevalt ei ole varem hinnatud
Loodusobjekti esile tõstmist vääriv tähtsus või eripära piirkonna, Eesti või Euroopa kontekstis* (*täita asjakohasusel)	

Hindamistabel

Vaidkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/ vastuse põhjendus
üldine	üldine	Kas alal on (ajakohane) kava?	Jah, alapõhine kaitsekorralduskava, lisaks kohalduvad liigikaitsekava(d) ja/või elupaiga tegevuskava(d)	EELIS	Alapõhine KKK, kaitstavate soode tegevuskava ja pärandniitude tegevuskava
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks olevate liikide esinemise/seisundi info oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud ≥90% väärtustele	KKK, EELIS, KESE	
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks (kaitse-eesmärgiks) olevate elupaikade seisund oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud ≥90% väärtustele	KKK, EELIS, Tableau	
planeerimine	seisund	Milline oli liikide seisundi andmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Hea - 50-90% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	KKK, EELIS, KESE	Saarma seire 2006, kauni kuldkinga vaatlused 2009, 2014
planeerimine	seisund	Milline oli elupaikade seisundiandmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Väga hea - ≥90% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	KKK, EELIS	Elupaigatüüpide inventuurid aastatel 1997, 2001-2003, 2009, 2014
planeerimine	seisund	Kas eelmisel kaitsekorraldusperioodil/selle kaitsekorraldusperioodi algul tuvastati andmelinki, mis takistasid lähteolukorra (kaitseväärtuste seisundi) kindlaks määramist?	Andmelüngad on põhjalikult kaardistatud ning andmelünkade täitmiseks vajalikud tegevused on selgelt välja toodud.	KKK	Elupaigatüüpide inventuuri vajadus, linnustiku inventuuri vajadus, kauni kuldkinga leiukohtade inventuuri vajadus, riiklike seirete jätkumise vajadus
planeerimine	seisund	Kas tuvastatud andmelüngad on kaitsekorraldusperioodil täidetud?	Pool või enam (50%-<100%) tuvastatud andmelinki on täidetud.	KKK, EELIS, KESE, Tableau, MaRu inventuuride kaardirakendus, KIRKE	Metsa- ja sooelupaigatüüpide inventuur 2025, kauni kuldkinga leiukoha vaatlused 2019 ja 2025, saarma riiklik seirejaam on arhiveeritud, jõgede ja ojade inventuur on tegemata
planeerimine	survetegurid	Kas ala kõigi kaitseväärtuste osas on survetegurid (otsesed negatiivsed mõjutegurid) tuvastatud?	Survetegurid on kindlaks määratud kõigile (100%) kaitseväärtustele (kui asjakohane)	RT, KKK	
planeerimine	survetegurid	Kas survetegurite olulisus ja ulatus on kindlaks määratud?	Survetegurite ulatus ja olulisus on kindlaks määratud kõikide kaitseväärtuste ja survetegurite puhul	KKK	
planeerimine	survetegurid	Nimeta ala kõige olulisemad survetegurid?	inimtekkelised veerežiimi muutused; metsamaade kuivendamine; puudulikud andmed väärtuste seisundit; vöör- ja problemaatilised liigid	KKK	jõe voolusängi sirgeks kaevamine; kraavid; puudulikud andmed väärtuste seisundit; metssigade kahjusutsed, sosnovski karuputk
planeerimine	survetegurid	Kas arvesse on võetud ka väljastpoolt kaitseala tulenevaid survetegureid?	Kaitseala piiridest väljaspoolt tulenevaid survetegureid on arvestatud ammendavalt või on selgitatud, et selliseid survetegureid ei esine.	KKK	Selgitatud, et Laiküla hoiualaga piirneva Liivi jõe kallastel on tuvastatud ulatuslikud Sosnovski karuputke kolooniad ja neid tuleb likvideerida, et vältida kaitseväärtuste taimestiku muutusi
planeerimine	eesmärgid	Kas ala elurikkusega seotud kaitseväärtustele on seatud kaitse-eesmärgid?	Ala-spetsiifilised kaitse-eesmärgid on seatud kõikidele kaitseväärtustele	RT, KKK, EELIS	Puisniidud ja niiskuslembedes kõrgrohusud on nimetatud määruks, kuid tegelikkuses neid elupaigatüüpe alal ei esine, seega ei ole neile seatud eemärke. Elupaigatüübile jõed ja ojad on seatud eesmärgiks inventuuri vajadus.
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitseväärtuste kaitse-eesmärgid määratlevad elupaikade ja liikide soovitava seisundi?	Kaitse-eesmärkidega täpsustati elupaikade/liikide soovivat seisundit. Sihtväärtused on kas kvantifitseeritud või ajaliselt piiritletud. / Konkreetset eesmärgid on poolltel või enamal (50% - <100%) kaitseväärtustest.	RT, KKK	Jõgede ja ojade kohta ei ole seatud konkreetset eesmärki
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärgid on seatud ka muudele kaitseväärtustele kui otseselt elurikkust puudutavatele kaitseväärtustele?	Ei ole asjakohane (alal puuduvad vastavad kaitseväärtused)	RT	
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärgid on seatud ka sellistele hüvedele/väärtustele, mis ei ole määruks ala kaitseväärtuseks seatud?	Jah	RT, KKK	9010*, kanakull
planeerimine	meetmed	Kas kaitsealal on vaja aktiivseid kaitsekorralduslikke tegevusi (lisaks LKS alusel kohalduvale kaitsekorrale/piirangutele)?	Jah, täiendav sekkumine on vajalik	KKK	

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/ vastuse põhjendus
planeerimine	meetmed	Kas kõikide kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamiseks kavandati vajalikud meetmed/tegevused?	Kaitsekorralduslikud meetmed on seatud kõikidele asjakohastele kaitse-eesmärkidele, kuid kõik meetmed ei ole SMART	KKK	Jõgede ja ojade inventuuri ei ole tegevusena planeeritud
planeerimine	meetmed	Kas määratud meetmed näevad ette tegevusi väljaspool kaitseala piire?	Jah	KKK	Sosnovski karuputke tõrje
planeerimine	meetmed	Kas tegevused käsitlesid kõiki kaitsealal tuvastatud ja kaitseväärtusi mõjutavaid survetegureid?	Poolltel või enamal (50% - <100%) peamistest surveteguritest on vastav meede	KKK	Jõgede ja ojade inventuuri ei ole tegevusena planeeritud
rakendamine	sisendid	Kas saab välja tuua muid puudujääke ala kaitsekorraldusega seotud teadmistes/alusinfos (peale seisundiandmete puudujääkide)?	Ei, kaitsekorraldusperioodil ei ole selgunud olulisi puudujääke teadmistes	KKK, hindaja ekspertarvamus	
rakendamine	sisendid	Kas teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud annavad piisava teabe, et hinnata ellu viidud tegevuste edukust ja kaitse-eesmärkide saavutamist või nende suunas liikumist?	Seire võimaldab hinnata poolte või enama (50%-<100%) tegevuste tulemuslikkust/kaitse-eesmärkide saavutatust	RMK ja LHT kaardikihid, KKK, EELIS, KESE	
rakendamine	sisendid	Kui teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud ei anna piisavat teavet, siis mida tuleb teha, et puudujääke lahendada?	Ettenähtud inventuuride tegemine (jõed ja ojad, saarma seire)	KKK, EELIS, KESE	
rakendamine	sisendid	Kas seire-, inventuuride ja/või uuringute tulemusi kasutati ala kaitsekorralduse kohandamiseks?	Seiretulemusi on suures osas kasutatud ala kaitse korralduse/meetmete kohandamiseks	RMK kaardikihid, KKK, KIRKE	Tehtud on veerežiimi taastamist suuremal alal, kui kavaga otseselt planeeriti
rakendamine	protsess	Kas huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava planeerimise etapis?	Jah - huvirühmi kaasati	KKK, protokollid	Lisatud protokollid, toimus kaks kaasamiskoosolekut
rakendamine	protsess	Kas kaitseala väärtuste ja kaitsekorralduse valdkonnas pädevaid huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava rakendamisse?	Jah - huvirühmi kaasati	KKK, PostiPoiss	Kirjavahetus RMK-ga
rakendamine	protsess	Kas konsultatsioonide või tegevuste koordineerimise käigus tekkis teadaolevaid konflikte (vastasseise)?	Ei - konflikte ei tekkinud	KKK, PostiPoiss	Prtokolliidest ja kirjavahetustest ei selgu, et oleks konflikte tekkinud
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud poollooduslike koosluste (niiduelupaikade) taastamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	KKK	Tegevusi ei ole planeeritud
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud märgaladega ja veekogudega (soolupaigad, jõed, järved) seotud taastamistööde ellu viimise seis?	Ükski planeeritud taastamistöö ei ole rakendatud	RMK kaardikiht, KKK	Kavas oli planeeritud vanade laialehiste metsade veerežiimi taastamiseks kraavi sulgemine, kuid seda pole tehtud. Võimalik, et otsustati, et tegevus ei ole võimalik/vajalik.
väljundid	meetmed	Milline on koosluste hooldamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	KKK	Tegevusi ei ole planeeritud
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud liigikaitsetööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	KKK	Tegevusi ei ole planeeritud
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud muude otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmete (hooldus-, taastamis- ja ohjamismeetmed jms) ellu viimise seis?	Kõik või enamik (≥90%) planeeritud meetmetest on ellu viidud. Kõik meetme aspektid on täidetud ja rakendatud.	KKK, MaRu karuputke kaardirakendus	Hoialalaga piirneva Liivi jõe äärne koloonia on raskesti tõrjutav, kuid töö käib igal aastal
väljundid	meetmed	Millised I ja II prioriteediga meetmed on tähtsajaks rakendamata ja miks?	Saarma seire, 9020* veerežiimi taastamine, kava vahetamine, HA eesmärkide muutmine	KKK, külastustaristu virtuaalkontor, KIRKE	Saarma seirejaam arhiveeritud; võib arvata, et veerežiimi taastamist ei olnud võimalik/vajalik teha; eesmärkide muutmine ei ole olnud I prioriteet
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga inventuurid, seire ja uuringud on ellu viidud?	Üle poole (50-90%) planeeritud meetmetest on rakendatud.	KKK, KESE, EELIS	

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga ala valitsemisega seotud meetmed (kavad, kaitse-eeskirjad jms) on ellu viidud?	Vähem kui pool (<50%) planeeritud meetmetest on rakendatud	KKK, KIRKE, RT	Kava vahehindamine tegemata; HA määruse muutmine tegemata; tulemuslikkuse hindamine toimub
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga rekreatsiooni ja keskkonnaharidusega seotud meetmed on ellu viidud?	Ei ole asjakohane	KKK	Tegevusi ei ole planeeritud
väljundid	meetmed	Kas hinnataval perioodil on lisaks ellu viidud sellised kaitse-eesmärke toetavaid tegevusi, mis ei ole ette nähtud kavaga?	Tehtud sookoosluste taastamised, mida kavaga otseselt planeeritud ei olnud, aitavad kaasa madalsoode ja siirde- ja öötsiksoode seisundi paranemisele	KKK, RMK kaardikiht	
väljundid	tulemused	Milline on nende liikide seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Üle poole (50-90%) (suunis) liikide seisund on stabiilne või paranenud.	KKK, EELIS, KESE, PlutoF	Saarma kohta info alal puudub, kuid PlutoF andmebaasis on Liivi jõeale märgitud vaatlused, siis võimalik, et seisund sama, mis kava koostamisel; kauni kuldkinga seisund on paranenud, leitud leiukohti juurde ja isendite arv on suurenenud.
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste väärtuste seisund on halvenenud?	Ei saa väita, et on halvenenud	Hindaja ekspertarvamus	
väljundid	tulemused	Kui alla 90% liikide seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja liikide seisundi halvenemise põhjused ja/või, millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	Saarma seire	KKK, hindaja ekspertarvamus	
väljundid	tulemused	Milline on nende elupaikade seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Üle poole (50-90%) kaitseväärtuste seisund on paranenud või jäänud samaks.	KKK, EELIS, Tableau	Arvestasin, et taastatud aladel ei ole veel jõudnud seisund paraneda.
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste elupaikade seisund on halvenenud?	Otseselt halvenenud ei ole, kuna tehtud uuemad inventuurid, siis paljude elupaigatüüpide pindalad on muutunud, kuna on eelnevalt valesi määratud, kokkuvõttes on elupaigatüüpidega kaetud suurem ala, kui kavaga eesmärgiks seatud.	KKK, EELIS, Tableau	
väljundid	tulemused	Kui alla 90% elupaikade seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja elupaikade seisundi halvenemise põhjused ja/või millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	Õigete kaitse-eesmärkide seadmine vastavalt uutele inventuuridele ja looduslikule arengule jätkmine	RT, KKK, EELIS, Tableau, hindaja ekspertarvamus	
väljundid	tulemused	Milline on ala kaitsekorralduse mõju ökosüsteemi teenustele?	Ökosüsteemi teenuste pakkumine on oluliste muutusteta	ELME2	6,71
väljundid	tulemused	Millised on olnud muutused ala ökoloogilises sidususes?	Ökoloogiline sidusus on stabiilne	ELME2	67,39
väljundid	tulemused	Kas on tuvastatud ala kaitsekorra rikkumisi?	Puuduvad teadaolevad rikkumised	OKAS, VMP	
väljundid	tulemused	Kas teie hinnangul on ala kaitsekord olnud sobiv ja piisavalt tõhus kaitse-eesmärkide saavutamise toetamiseks?	Jah	Looduskaitse planeerimise vanemspetsialist Elle Puurmann ja hindaja ekspertarvamus	Enamus alast on riigimaa, seega on elupaigad pigem hästi kaitstud ka hoiala kaitsekorraga, pole seni olnud probleeme metsamajandamisega
väljundid	tulemused	Kas määruuses nimetatud ala kaitseväärtused on asjakohased ja piisavad?	Ei, kaitse-eesmärkide muutmine on kavas/tööplaanis ette nähtud, kuid sellega pole veel alustatud	RT, KKK, tööplan	Plaanis on muuta kõikide hoialade eesmärgid korraga
muu	muu	Muud tähelepanekud ja kommentaarid, mida soovite lisada	Tähelepanekud puuduvad		

Skoor

	Max skoor	Hindamise skoor	Tulemus (%)
Koondskoor	96	76	79,2%
Üldine	3	3	100,0%
Seisund (planeerimine)	18	15	83,3%
Survetegurid (planeerimine)	9	9	100,0%
Eesmärgid (planeerimine)	9	8	88,9%
Meetmed (planeerimine)	9	7	77,8%
Sisendid (rakendamine)	9	7	77,8%
Protsess (rakendamine)	6	6	100,0%
Meetmed (väljundid)	12	6	50,0%
Tulemused (väljundid)	21	15	71,4%

Üldine	3	3	100,0%
Planeerimine	45	39	86,7%
Rakendamine	15	13	86,7%
Väljundid	33	21	63,6%

Mõisted ja lühendid

Mõiste	Selgitus
Kaitseväärtus	Ala kaitse alla võtmise määruuses/kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk).
Kaitse-eesmärk	Kaitseväärtuse soovitud seisund.
Kava	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduse aluseks olev tegevuskava: kaitsekorralduskava, liigi kaitse tegevuskava, elupaiga tegevuskava.
KKK	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduskava.
Kaitsekorraldusperiood	Esmakordsel hindamisel ja ajakohase (s.t kava sisu on olnud üldjoontes jätkuvalt asjakohane) kava olemasolul on hinnatava kaitsekorraldusperioodi alguseks kava algus/koostamise aeg ja perioodi lõpuks hindamise aeg. Kava puudumisel ja/või korduval hindamisel saab kaitsekorraldusperioodiks arvestada hindamistsükli pikkust/eelmise hindamise läbi viimise aega (vastavalt hindamise korraldusele 10 või 12 aastat).
Survetegur	Kaitseväärtuse soodsa seisundi säilimist või saavutamist negatiivselt mõjutav tegur (nt reostuskoormus, häiringud, maaparanduse mõju, intensiivne maakasutus, võõrliikide surve jm)
Kaitsekorralduslikud meetmed	Tegevused, mida tuleb rakendada kaitse-eesmärkide saavutamiseks, sh eesmärkide saavutamist ohustavate mõjutegurite ohjamine. Kaitsekorralduslike meetmete hulka kuulub elupaikade kaitsmine, säilitamine, loomine, taastamine, majandamine. Käesoleva hindamise kontekstis on eristatud: - looduskaitseadusest ja/või ala kaitse-eeskirjast tulenev kaitsekord (õigusaktidega kehtestatud piirangud); - kaitseala n-õ aktiivne majandamine ehk täiendavate tegevuste planeerimine läbi tegevuskavade, tööplaanide, toetusprogrammide (nt elupaikade taastamine ja hooldamine, külastustaristu rajamine). N-õ aktiivsete meetmete puhul on omakorda eristatud: - looduskaitsemeetmed/otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmed ehk tegevused, mille rakendamisest võib oodata otsest kasu liikide või elupaikade seisundile (nt elupaiga taastamine, elupaiga hooldamine, võõrliigi tõrje). - toetavad meetmed ehk tegevused, mille kasu kaitseväärtustele on kaudne (nt seire seisundi tuvastamiseks, kava koostamine ja tulemuslikkuse hindamine tegevuste planeerimiseks, haridusprogrammid teadlikkuse tõstmiseks, kaitseala tähistamine piirangute rakendamiseks jm)
SMART	Mõistet SMART (specific, measurable, achievable, relevant, time-bound) kasutatakse siinkohal kaitse-eesmärkide ja meetmete kontekstis. "SMART" mudelile vastav eesmärk või meede on konkreetne, mõõdetav, saavutatav, asjakohane ja ajaliselt määratletud.
Väljund (rakendatud tegevus)	Väljunditeks on ellu viidud tegevused ja nende mõõdetavad näitajad: nt taastatud või hooldatud alade pindala, rajatud külastustaristu pikkus, kontrollkäikude arv vms.
Tulemus (saavutatud seisund)	Tulemus on ellu viidud tegevuste abil saavutatud olukord, mis võib olla kirjeldatud läbi liikide ja elupaikade seisundi.
PAME hindamine	PAME (Protected Area Management Effectiveness) on IUCNi WCPA raamistikul põhinev lähenemine, millega hinnatakse kaitsealade valitsemise tulemuslikkust läbi aspekti kaudu — kontekst, planeerimine, sisendid, protsessid, väljundid ja tulemused. PAME hindamine näitab, kui hästi ala juhtimine aitab saavutada seatud looduskaitsealisi eesmärke.

Survetegurite kategooriad	Selgitus
põllumajandus	(intensiivne) maaharimine, karjatamine, taimekaitsevahendite ja väetiste kasutamine jm
rohumaade hülgamine	niitmise või karjatamise lõppemine
põllumajandusmaade kuivendamine	põllumajandusmaade maaparandusüsteemid
metsandus	raied, raadamine, metsastamine jm
metsamaade kuivendamine	metsamaade maaparandusüsteemid
kaevandamine	kaevandamine, s.h turbakaevandused
energia tootmine (sh infrastruktuur)	hüdroenergia, tuulepargid, päikesepargid, elektriliinid jm
transport	teed, raudteed, sadamad, maismaa- ja veeliiklus jm
ehitustegevus ja asustus	asustuse laienemine, ehitustegevus, puhketegevused, reostus asustusest, äri- ja tootmistevõrgustest jm
elusorganismide kasutus	vesiviljelus, kalastamine, jahipidamine, toidu ja muu materjali kogumine loodusest, liikide või elupaikade kahjustamine jm
militaartegevused ja muud inimsekkumised	militaarialad, tarastamine, vandalism
võõr- ja problemaatilised liigid	võõrliigid, probleemsed kodumaised liigid jm
segaallikatest põhjustatud reostus	heited vette, heited pinnasesse, heited õhku, müra, valgusreostus jm
inimtekkelised veerežiimi muutused	maaparandus, veekogude hüdro-morfoloogia muutmine, veevõtt jm
looduslikud protsessid	erosioon, eutrofeerumine, koosluste looduslik areng, kisklus, kobraste tegevus, haigused ja parasiidid jm
loodusõnnetused	torm, põleng, maalihe, üleujutus jm
kliimamuutused	põuad, üleujutused, veerežiimi muutused, liikide levikuareaali muutumine jm kliimamuutuste mõjul
muu	

Loodusdirektiivi aruande hinnangud	Selgitus
soodne	favourable = FV
ebapiisav	unfavourable-inadequate= U1
halb	unfavourable-bad = U2
teadmata	unknown=XX